

یوولسم درس

دمیقات پیژندنه

میقات ټاکلي وخت ته او هم پولي او سرحد ته ویل کېږي خو دلته مراد ځیني هغه ځای دی چې له هغه ځای څخه حاجیان مکې ته دننوتلو مخکې احرام تړي.

✓ له احرام تړلو څخه پرته مکې ته ننوتل جواز نه لري.

✓ که څوک بې له احرامه له میقات څخه تېر شي (دم) وینه پرې لازميږي.

✓ که څوک په ځان باور لري چې ناروا عمل به ورڅخه نه ترسره کېږي له میقات څخه مخکې احرام تړل روا دي

ايا حرام مال باندې حج
کيري؟

په حرام مال باندي د حج حکم

د امام احمد بن حنبل رحمه الله په اند په حرام مال باندي حج نه صحيح کيږي.

د امام مالک، امام ابو حنيفه او امام شافعي رحمهم الله په اند په حرام مال باندي د حج قضاء صحيح کيږي، نفلي وي او که فرضي خو داشخص گناه کار دی، مثال ئي داسي دی، لکه په غصب شوی حمکه لمونځ تر سره کول.

په لاندي حالاتو کې حج تر سره کول مکروه دي

لومړی : د هغه چا حج، چې مور او پلار ئې خدمت ته اړ وي او د هغوی د اجازې پرته حج ته ولاړ شي.

دویم : چې قرض ور باندي وي او د قرض د خلاصون له پاره نور څه نه لري.

د احرام ترلو طريقه

✓ غسل به وکړي، که امکان د غسل نه وي نو اودس به وکړي
خو غسل غوره دي، نوي يا پاک د احرام ځانگړي کالي
واغوندي.

✓ مخکې عطر استعمالولای شي خو د احرام په وخت کې روا نه
دی.

✓ دوه رکعت له مونځ به وکړي، په اول رکعت کې سورة الکافرون
او په دوهم رکعت کې سورة الاخلاص ووايي.

✓ بيا به دعوي دعوي وکړي: (اللهم اني اريد العمرة فيسر هالي
وتقبلها مني)

✓ يا به حج دعا وائي (اللهم اني اريد الحج فيسر ه لي و تقبله مني)

✓ تلبیه به ووائی، د احنافو په نزد په دغه ځای کې واجب ده.

د حج ګټه او فلسفه څه
ده؟

د حج فلسفه او ګټې

✓ حج د نورو عباداتو خلاف د داسې تعبدې چارو لرونکې دی چې حکمت یې په دقیقه او ژوره توګه نشي موندل کېدای خو هېره دي نه وي چې د مسلمانانو په ټولنیز او فردي ژوند یو لږ اغېزې او آثار ولري الله تعالیٰ په قرآن کریم کې د حج د ګټو د شتون په اړه داسې فرمائي: (وَإِذْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ (27) لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ)...

✓ د قرآن کریم ددې ایت څخه دا معلوېږي چې حج کې نه یوازې دا چې دنیاوي او اخروي ګټې شته بلکې ددې سره سره یو لږ نورې انفرادي، اجتماعي، اقتصادي او روغتيايي ګټې هم شتون لري.

ادامه.....

۱- حج انسان د گناه خخه پاکوي : هغه څوک چې حج په سمه توګه اداء کړي يعني د شرايطو او فرايضو سره سم يې د نبي کریم صلی الله عليه وسلم د سنت طریقي مطابق تر سره کړي او په مستحباتو ئي عمل وکړي، نو د گناهونو خخه به ئي الله تعالی داسي پاک کړي لکه يو ماشوم چې د مور خخه نوی پیدا شي او هيڅ گناه ونه لري رسول الله عليه الصلاة والسلام ئي په اړه فرمائي : «مَنْ حَجَّ لِلَّهِ فَلَمْ يَرْفُثْ، وَلَمْ يَفْسُقْ، رَجَعَ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ»

۲- په حج کې ټول مسلمانان یو برابر دي : په حج کې د مساوات او برابرۍ نښه په ښکاره توګه وینو هغه دا چې په اول ځل ټول حجیان د حج په دوران کې یو د کفن په څېر سپینه ساده جامه په تن کوي غني او فقیر، پاچا او ګدا ټول پکې یو شان دي د دوی ټولو تر منځ هېڅ کوم توپیر او امتیاز نشته

✓ دا ځکه چې د الله تعالی په وړاندې ټول انسانان یو برابر دي.

✓ په اسلام کې برتري په تقوا سره ده، په قوم، رنگ، ژبه، هیواد او ګوند کې برتري نشته.

✓ په دې اړه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي : يا أيها الناس! إنا ربكم عز وجل واحد، وإن أباكم واحد، ألا لا فضل لعربي على عجمي ولا العجمي على العربي، ولا الحمر على الأسود و لا فضل لأسود على أحمر إلا بالتقوى، ألا هل بلغت؟ قالوا: نعم يا رسول الله.

۳: حج دنړی د مسلمانانو ترمنځ وايتونه له منځه وړي او وحدت را منځته کوي.

✓ د نړۍ د مختلفو کونجونو څخه د مختلفو رنگونو، مختلفو ژبو او مختلفو نژادونو لرونکو مسلمانان سره يو ځای سره را ټولپيښي، چې دا را ټولېدل د مسلمانانو ترمنځ د اتفاق او اتحاد انځور نړۍ والوته ښکاره کوي.

✓ ټول په يوه غږ سره دا الفاظ زمزمه کوي، چې: ((لبيک اللهم لبيک لبيک لا شریک لک لبيک ان الحمد والنعمة لک والملك لا شریک لک))

۴: حج د سختیو سره د عادت کېدو له پاره يوازي تمرين نه بلکه د صحت له پاره ضامن هم دی. پدې کې شک نسته، چې د حج سفر يو له ستونزو څخه ډک سفر دی، خو د ستونزو د زغملو او دستونزو سره د عادت کېدلو درس د ځان سره لري.

د اختر لمونځ

د اختر (عید) پیژندنه : اختر ته په عربي ژبه کې عید وایي او د عود د کلمې څخه اخیستل شوی چې د تکرار په معنی ده.

✓ اختر ته عید ځکه ویل کېږي چې په کال کې تکرارېږي یانې په راتلو سره خوشحالي راځي او یا دا چې الله تعالی په دې کې پر خپلو بنده ګانو باندې نعمتونه لوروي او تکراروي.

د اخترونو د لمانځه شرطونه

د امام ابوحنيفة رحمه الله په اند د اختر لمونځ پر هغه چا واجب دی چې د جمعي لمونځ پر واجب وي.

✓ هغه شرطونه چې د جمعي د لمانځه لپاره ضروري دي برابره خبره ده که د وجوب وي او که د صحت د اختر د لمانځه لپاره هم اړين دي.

ځيني استثناءات لري : لکه د جمعي د لمانځه د صحت لپاره خطبه ويل شرط دي؛ مگر د اختر د لمانځه د صحت لپاره خطبه شرط نه ده بلکې خطبه لوستل په اخترونو کې سنت ده.

✓ خطبه د اخترونو په لمانځه کې وروسته لوستل کيږي.

د اختر په ورځ مستحب کارونه : لاندې کارونه د کوچني اختر په ورځ مستحب دي :

- ۱- عیدگاه ته د تلو څخه دمخه خواړه شیان خوړل.
- ۲- صدقة الفطر (سرسایه) د لمانځه څخه دمخه ورکول.
- ۳- مسواک استعمالول.
- ۴- غسل کول.
- ۵- نوي يا پاکې پرېولل سوي جامې اغوستل.
- ۶- خوشبوئې استعمالول
- ۷- عیدگاه ته د تگ پر مهال د تشریق تکبیرونه په ټیټ اواز سره ویل.
- ۸- که امکان او توان وي عیدگاه ته پر پښو (پلي) تلل.
- ۹- له عیدگاه څخه د بیرته راتگ په صورت کې لاره بدلول د امکان په صورت کې.

په لوی اختر کې هم همدا کارونه مستحب دي خو ځینې نور کارونه

- ۱- په لوی اختر کې د کوچني اختر خلاف خوراک تر لمانځه وروسته غوره دی.
- ۲- په لوی اختر کې د تشریق تکبیرات په لور امان لرېدل کېږي.

د اختر د لمانځه طريقه
چاته زده ده؟

د اختر د لمانځه د اداء کولو طریقه

په اختر کې دوه رکعت له مونځ واجب دی.

د اداء کولو طریقه ئې په لاندې ډول ده :

د (سبحانک اللهم) وروسته به امام او مقتدیان ټول درې ځله لاسونه غوړو ته پورته کوي او لاسونه به ځوړند پرېږدي چې دې ته زوائد تکبیرونه وایي.

په دوهم رکعت د رکوع څخه مخکې به تکبیرونه وایي او بیا به رکوع وکړي.

✓ د لمانځه څخه وروسته به امام خطبه ولولي.

✓ د تشریق تکبیرونه د هر فرض لمانځه څخه وروسته یو وار په لوړه اواز سره لوستل واجب دي .

✓ د امام ابوحنیفه رحمه الله وایي : تکبیرونه د عرفې د سهار څخه شروع کېږي د اختر د اولي ورځې تر مازیگر یوډي (۸) لمونځونه

نفلي لمونخونه

عبارت له هغه اضافي لمونخونو څخه دي چې نبي كريم صلى الله عليه وسلم د فرض واجب او سنتو لمونخونو سر بېره كړي وي چې په ترسره كولو سره ئې انسان الله ته نېژدې كېږي تقوى په انسان كې پيدا كوي، روح ئې پاكي، اخلاق ئې جوړوي او د قيامت په ورځ د فرضي اعمالو حاي نيسي چې په لاندې ډول دي :

۱- د تهجد لمونځ، ۲- د تراويح لمونځ، ۳- د خابست لمونځ

۴- د تسبيح لمونځ، ۵- د حاجت لمونځ، ۶- د استخاري لمونځ ۷- د توبي لمونځ، ۸- د تحية المسجد لمونځ او تحية الوضوء لمونځ، ۹- د استسقاء لمونځ، ۱۰- د كسوف